

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

KLASA: 011-02/10-01/04
URBROJ: 507-10-01
Zagreb, 12. travnja 2010.

**MINISTARSTVO UPRAVE
Gospodin
DAVORIN MLAKAR, ministar**

**Predmet: Mišljenje za dogradnju i unaprjeđivanje izbornog zakonodavstva
u Republici Hrvatskoj**

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske je na temelju svojih ovlasti koje proizlaze iz članka 11. Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske („Narodne novine broj 44/06 i 19/07) odlučilo nadležnim državnim tijelima dostaviti svoje mišljenje za dogradnju i unaprjeđivanje izbornog zakonodavstva.

Mišljenje Povjerenstva temelji se na njegovom iskustvu i zapažanjima tijekom provedbe izbora za predstavnike i članove vijeća nacionalnih manjina, za zastupnike u Hrvatski sabor, lokalnih izbora i izbora za predsjednika Republike Hrvatske. Povjerenstvo je u protekle tri godine, u kojem razdoblju djeluje kao stalno tijelo, provelo sve vrste izbora u Republici Hrvatskoj te se susrelo s određenim nedorečenostima u načinu i organizaciji njihove provedbe. Temeljem te činjenice utvrđeno je da svi izborni zakoni, ne ulazeći pri tome u modele izbornog sustava, imaju određene nedostatke i praznine koje otežavaju njihovu primjenu te zahtijevaju određenu doradu, dopunu, ispravak ili izmjenu.

Stoga je Državno izborno povjerenstvo izradilo dokument u kojem je iznijelo primjedbe i prijedloge koji se odnose na cjelokupno izborno zakonodavstvo, a potom je u drugom dijelu pojedinačno za svaki izborni zakon navelo svoje prijedloge izmjena i dopuna pojedinih odredbi i instituta u cilju dogradnje i unapređenja izbornog zakonodavstva u Republici Hrvatskoj.

Državno izborno povjerenstvo je prilikom izrade dokumenta posvetilo posebnu pozornost slijedećim pitanjima i područjima koje, među ostalim, uređuju izborni zakoni :

- jednim zakonom urediti postupak u svim vrstama izbora,
- zakonske odredbe umjesto obvezatnih uputa,
- sastav biračkih odbora i drugih izbornih tijela,
- postupak kandidiranja,
- osiguravanje stručne pomoći i prostora za provođenje svih vrsta izbora,
- dodatni dignitet postupka kandidiranja,

- dostupnost medija kandidatima,
- izborna promidžba i predizborna šutnja,
- ponavljanje izbora,
- troškovi provedbe izbora,
- edukacija promatrača,
- financiranje izborne promidžbe,
- izborne jedinice i
- popisi birača.

Državno izborno povjerenstvo je uočilo da bi izborni sustav bio značajno pojednostavljen kada bi se izradio jedinstveni izborni kodeks čijim bi općim dijelom bile obuhvaćene sve odredbe zajedničke svim izbornim zakonima i vrstama izbora, a potom bi se u njegovom posebnom dijelu razradile posebnosti svakog od izbora koji se provodi u Republici Hrvatskoj. Na taj način bi se postigla ujednačenost izbornih postupaka, bolja preglednost zakonskih odredbi, jednostavnija tehnička organizacija i provedba izbora, a sigurno i određene financijske uštede. Za očekivati je da bi zajedničke odredbe koje bi se primjenjivale u svakoj vrsti izbora osigurale i kvalitetniju edukaciju izbornih tijela kao i jednostavnije provođenje tehničkih priprema izbora.

Državno izborno povjerenstvo također smatra da je potrebno dio obvezatnih uputa koje ono donosi nakon raspisivanja izbora sadržajno ugraditi u izborne zakone budući da pitanja koja se njima reguliraju predstavljaju po svojoj naravi predmet zakonske regulative. Na taj način bi i takve odredbe te predmet i način reguliranja određenih pitanja sudionicima izbornog postupka bile poznati i prije raspisivanja izbora.

Isto tako ocijenjeno je da bi izbornim zakonima trebalo regulirati postupanje elektroničkih medija s nacionalnom odnosno lokalnom koncesijom tijekom izborne promidžbe radi ujednačavanja pravila za sve vrste medija i za sve vrste izbora.

Povjerenstvo smatra da prilikom dogradnje i unapređivanja izbornog zakonodavstva treba pojednostavniti način glasovanja pripadnika oružanih snaga i djelatnika policije u mirovnim misijama u inozemstvu, članova posada na brodovima pod hrvatskom zastavom izvan državnih granica i osoba lišenih slobode primjenom rješenja koja omogućavaju nove tehnologije.

U sklopu ovog mišljenja sadržane su i primjedbe na Zakon o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske.

Pored navedenog Povjerenstvo smatra da bi trebalo razmotriti potrebu za usklađivanjem Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora („Narodne novine“ broj 115/99) sa odredbom članka 36. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“ broj 116/99 – pročišćeni tekst, 109/00 i 53/03).

Tijekom provođenja izbora Državno izborno povjerenstvo se susretalo i s određenim problemima vezanim uz primjenu odredbi Zakona o popisima birača („Narodne novine“ broj 19/07) koje se odnose na glasovanje birača izvan mjesta prebivališta, na ispis i upis takovih birača, njihovu prethodnu registraciju, te na rokove primjene navedenih instituta. Povjerenstvo smatra da bi te odredbe trebalo doraditi kako bi se pojednostavnio taj postupak i time omogućilo da što veći broj birača ostvari svoje

glasačko pravo. Taj problem se naročito javljao tijekom provođenja predsjedničkih izbora koji se provode u dva kruga te se birači često u oba kruga nisu nalazili na istom biračkom mjestu.

Također Vam u privitku ponovno dostavljamo Izvještaj i preporuke za unaprjeđivanje izbornog procesa sa seminara održanog u Opatiji 2008. Izvještaj je izrađen nakon provedenih parlamentarnih izbora 2007., a koji sadrži niz općih i konkretnih preporuka s ciljem da se izborni sustav dogradi, pojednostavni, unaprijedi i uskladi s demokratskim tekovinama civilnog društva.

Privitak:

Primjedbe na

- Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski sabor,
- Zakon o izboru predsjednika Republike Hrvatske,
- Zakon o izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba,
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Zakon o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske,
- Izvještaj i preporuke za unapređenje izbornog procesa sa seminara održanog u Opatiji 2008.

PREDSJEDNIK

Branko Hrvatinić, dipl. iur.